

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Мирзоев Шухрат Чумъамуродович дар мавзуи «Таҳлили муқоисавии ҳодисаҳои таърихӣ нимаи дуюми асри XIV ва ибтидои асри XV Мовароуннаҳру Хуросон дар «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ ва «Аҷоибу-л-мақдур фи ахбори Темур»-и Ибни Арабшоҳ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (Ph.D)-доктор аз рӯи ихтисосҳои 6D020300 – Таърих, ихтисоси 6D020303 – Таърихнигорӣ, манбаъшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ. –

Душанбе, 2022. – 66 с.

Мавзуи таҳқиқи диссертант Мирзоев Шухрат «Таҳлили муқоисавии ҳодисаҳои таърихӣ нимаи дуюми асри XIV ва ибтидои асри XV Мовароуннаҳру Хуросон дар «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ ва «Аҷоибу-л-мақдур фи ахбори Темур»-и Ибни Арабшоҳ» буда, омӯзиши он дар таърихи халқи тоҷик муҳим ва саривақтӣ аст. Муаллиф зимни таҳқиқ аҳаммияти омӯзиши мавзуи мазкурро нишон дода, зиндагиномаи муаллифон, муҳтавои асарҳо, нусхаҳои хаттӣ, авзои сиёсии Мовароуннаҳру Хуросон дар нимаи дуюми асри XIV ва ибтидои асри XV ва хусусиятҳои фарқкунандаи равишу нигориши воқеаҳо дар маъхазҳои мазкурро нишон додааст. Ба навиштаи диссертант «мубрам будани мавзуи таҳқиқот дар он дида мешавад, ки таҳлили муқоисавии ҳодисаҳои таърихӣ нимаи дуюми асри XIV ва нимаи аввали XV Мовароуннаҳру Хуросон дар «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ ва «Аҷоибу-л-мақдур фи ахбори Темур»-и Ибни Арабшоҳ бори нахуст дар шакли маҷмӯӣ анҷом меёбад»[с. 4].

Аз мазмуну муҳтавои автореферат бармеояд, ки рисолаи диссертатсионии Мирзоев Шухрат аз муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулоса ва феҳристи маъхазу адабиёт иборат мебошад. Дар муқаддима мубрамии мавзӯи таҳқиқ, сатҳи омӯзиш, робитаи кор бо барномаҳои таҳқиқотӣ ва мавзӯоти илмӣ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ, объекти таҳқиқ, мавзуи таҳқиқ, масъалагузории рисола, доираи хронологии таҳқиқ, асосҳои

назариявӣ ва методологии таҳқиқ, сарчашмаҳои таҳқиқоти рисола, навгонии илмӣ, нуктаҳои илмии ба ҳимоя пешниҳодгардида, аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқ, саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ, тасвиби таҳқиқоти илмӣ, сохтор ва ҳаҷми рисола муайян гардидаанд.

Баррасии бобҳои диссертатсия дар автореферат возеху равшан сурат гирифта, мухтавои зербобҳо шарҳу тавзеҳ ёфтаанд. Ба назари муаллиф «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ яке аз манбаъҳои асосии дасти аввал дар нигориши воқеаҳои таърихии нимаи дууми асри XIV ва ибтидои асри XV дар Мовароуннахру Хуросон ва дигар кишварҳои, ки дар тобеияти салтанати Темур қарор гирифтанд ва ё Темур ба онҳо лашкар кашидааст, ба ҳисоб меравад. Муаллифи «Зафарнома», бо вучуди он ки ин асарро бо супориши Темур ба наср навишт ва ҳангоми таълифи он дар рикоби Темур қарор дошт, ғоратгариву бераҳмиҳои ӯро аз соли 1361 то соли 1404 бо сабку услуби содаву раво ва зерӣ қабои мадҳу сано баён доштааст [с. 19].

Вобаста ба «Аҷоибу-л-мақдур фи ахбори Темур» муаллифи рисола нигоштааст, ки Ибни Арабшоҳ дар ин рисола ҳодисаву воқеаҳоро хеле моҳирона ва бо сабку услуби тозаву раво ва дар танқиди Темур баён доштааст. Сабаби бочуръатона акс ёфтани хунхориҳои Темур дар он аст, ки муаллиф ин асарро пас аз 31 соли вафоти ӯ, яъне дар давраи ҳукмронии Шохруҳ дар Қоҳира дур аз хавфу хатари шамшери Шохруҳ дар асоси мушоҳидоти шахсии худ ва нақлу гузоришҳои аз шахсони боваринокаш шунида таълиф намуд.

Диссертант зимни таҳқиқи мавзӯ ду маъҳази арзишманд ва нигоштаҳои дигар муаррихонро моҳирона қиёс намуда, ҳодисаву воқеаҳои марбут ба давраи таҳқиқро нишон додааст.

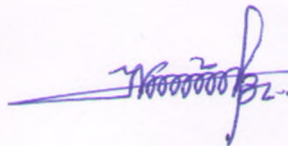
Автореферати Мирзоев Шухрат дорои нуктаҳои муҳимми илмӣ буда, таҳлилу муқоиса, баррасӣ ва натиҷагирии масъала дар ҳамаи зербобҳо дар сатҳи илмӣ анҷом ёфтааст.

Дар хулоса натиҷаҳои умумии таҳқиқот ба таври фишурда дар ҳабдах банд нишон дода шудааст. Ҳамзамон, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо пешниҳод гардидааст. Натиҷаи таҳқиқи муаллиф ҳамчун навгонӣ дар илм аҳаммияти назариявӣ амалӣ дорад. Аз мазмуну муҳтавои автореферати тақризшаванда бармеояд, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ барои фаҳмо гардидани ҳавадиси норавшани нимаи дуюми асри XIV ва ибтидои асри XV мусоидат хоҳад кард.

Ҳамин тавр, диссертатсияи Мирзоев Шухрат Чумъамуродович дар мавзӯи «Таҳлили муқоисавии ҳодисаҳои таърихӣ нимаи дуюми асри XIV ва ибтидои асри XV Мовароуннаҳру Хуросон дар «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ ва «Аҷоибу-л-мақдур фи ахбори Темур»-и Ибни Арабшоҳ» ба бандҳои 31-37 - и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D)- доктор аз рӯи ихтисосҳои 6D020300 – Таърих, ихтисоси 6D020303 – Таърихнигорӣ, манбаъшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ сазовор мебошад.

Муқарриз:

номзади илмҳои таърих,
муовини декан оид ба корҳои илми
факултети таърих ва ҳуқуқи ДДОТ
ба номи Садриддин айнӣ

А. Умаров

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 121

Имзои А. Умаровро

тасдиқ менамоям:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДДОТ ба номи С. Айнӣ

А. Мустафозода